

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. rugpjūčio 10 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Sigitos Rudėnaitės (kolegijos pirmininkė), Gedimino Sagačio ir Jūratės Varanauskaitės, susipažinusi su 2023 m. rugpjūčio 3 d. paduotu **ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės Eastcon AG LT** kasaciniu skundu dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. liepos 11 d. nutarties peržiūrėjimo

nustatė:

Ieškovė kreipėsi į teismą prašydama modifikuoti komercinio atstovavimo sutarčių nuostatas. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2023 m. kovo 23 d. sprendimu nutraukė bylą dalyje pagal ieškovės ieškinį atsakovei A. I. individualiai įmonei dėl sutarties modifikavimo, o kitoje dalyje ieškinį atmetė. Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2023 m. liepos 11 d. nutartimi pakeitė pirmosios instancijos teismo sprendimo rezoliucinę dalį dėl bylinėjimosi išlaidų, o kitą pirmosios instancijos teismo sprendimo dalį paliko nepakeistą.

Ieškovė kasaciniu skundu prašo: 1) panaikinti apeliacinės instancijos teismo nutartį ir perduoti bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo; 2) sustabdyti apeliacinės instancijos teismo nutarties vykdymą iki bylą bus išnagrinėta kasacine tvarka. Kasacinis skundas grindžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui. Taigi, kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, nustatytas CPK 346 straipsnyje, taip pat nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą, ir argumentuotai pagrįsti, kad šis teisės pažeidimas turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą bylose, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovė kasaciniame skunde nurodė šiuos argumentus:

1. Teismai nukrypo nuo kasacinio teismo išaiškinimų dėl sutarčių aiškinimo taisyklių, pateiktų 2023 m. birželio 4 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-110-823/2023. Teismai ieškovės siūlomą sutarties pakeitimą vertino ne kaip sistemškai tarpusavyje susijusių sąlygų visetą. Bylą pagal ieškovės ieškinį liko iš esmės neišnagrinėta, kadangi sprendime *de facto* išnagrinėti ieškovės nereikšti reikalavimai dėl sutarties modifikavimo, o tai yra absoliutus sprendimo negaliojimo pagrindas (CPK 329 straipsnio 2 dalies 7 punktas).

2. Teismai nukrypo nuo kasacinio teismo 2020 m. kovo 18 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. e3K-3-65-421/2020 suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos. Galiojantys teisės aktai nedraudžia šalims atkurti (iš naujo nustatyti) sutarties nuostatas, kurios teismo buvo pripažintos negaliojančiomis, jeigu šiose nuostatose atliekami pataisymai, kurie eliminuoja teisinį pagrindą, pagal kurį jos buvo pripažintos negaliojančiomis.

3. Teismai nukrypo nuo kasacinio teismo suformuotos praktikos dėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – ir CK) 6.221 straipsnio 3 dalies taikymo. Nagrinėjamu atveju ginčo sutartys buvo nutrauktos ieškovės iniciatyva dėl esminio jų pažeidimo, tačiau tai *de jure* nereikia, kad atsakovai buvo atleisti nuo įsipareigojimo laikytis sutartyse įtvirtinto nekonkuravimo susitarimo ir nuo pareigos sumokėti baudas už šio susitarimo pažeidimą. Priešingai, nei konstatuota teismų, šiuo atveju sutarties nutraukimas nesudaro teisinės kliūties ją modifikuoti (pakeisti). Be to, sutartis buvo nepagrįstai įvardinta kaip negaliojanti pagal ne jos atžvilgiu priimtą kasacinio teismo nutartį.

4. Teismai netinkamai taikė ir aiškino CPK 88, 93 ir 98 straipsnių nuostatas ir tokiu būdu nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos, suformuotos kasacinio teismo 2017 m. balandžio 19 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-189-969/2017. Teismai negalėjo tenkinti atsakovo prašymų priteisti iš ieškovės bet kokios sumos išlaidas teisei pagalbai apmokėti, nes atsakovai nėra pateikę į bylą visų tam būtinų dokumentų, kaip to reikalauja CPK 98 straipsnis. Bylos medžiagoje nėra nei vieno dokumento, iš kurio turinio būtų galima nustatyti, kada, kokioje byloje ir kokios konkrečiai paslaugos buvo apmokėtos byloje pateiktais mokėjimo nurodymais.

5. Pirmosios instancijos teismas bylą išnagrinėjo paviršutiniškai, skubotai ir atmetinai, todėl bylos esmė liko neatskleista. Tokiu būdu pirmosios instancijos teismas padarė esminius materialinės ir procesinės teisės normų pažeidimus, kurie lėmė neteisėto ir nepagrįsto sprendimo priėmimą, o apeliacinės instancijos teismas nukrypo nuo kasacinio teismo išaiškinimų dėl jo pareigos pašalinti šiuos akivaizdžius pažeidimus.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamo teismo procesinio sprendimo motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, vertina, kad kasaciniame skunde nekeliamas teisės klausimų, atitinkančių CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Pažymėtina, kad kasaciniame skunde nepakanka nurodyti tik byloje keliamą teisės klausimą, tačiau yra reikalinga pagrįsti ypatingą jo svarbą vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Tačiau kasacinio skundo argumentai nepagrindžia, kad apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas teisės normas, kad toks šių normų aiškinimas turi esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui ir galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui (CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punktas). Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio ir 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai). Atsisakius priimti kasacinį skundą, pareiškėjos prašymas dėl skundžiamo procesinio sprendimo dalies vykdymo sustabdymo nesprendžiamas (CPK 363 straipsnio 1 dalis). Atsisakius priimti kasacinį skundą, grąžinamas už jį sumokėtas žyminis mokestis (CPK 350 straipsnio 4 dalis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

Atsisakyti priimti kasacinį skundą ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti ieškovei uždarajai akcinei bendrovei Eastcon AG LT (j. a. k. 111495354) 438 (keturis šimtus trisdešimt aštuonis) Eur žyminio mokesčio, sumokėto AB SEB banko 2023 m. rugpjūčio 2 d. mokėjimo nurodymu Nr. 53981.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Sigita Rudėnaitė

Gediminas Sagatys

Jūratė Varanauškaitė